

Pedagogisch werkplan

Kinderdagverblijf Pimpeloentje

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1.0 Algemene inleiding	4
1 Een Klik met uw kind!	
2 Pedagogisch kader / beleid	
2.0 Locatiegerichte, praktische informatie.....	5
1 Specifiek aanbod	
2 Samenwerking	
3 De praktische uitvoering	
4 De groepen	
5 Spelen in units	
6 Medewerker-kind ratio en achterwacht	
7 Opleiding en scholing medewerkers en stagiaires	
8 Mentor is persoonlijk begeleider kind	
9 Samenwerken en communiceren met de ouders!	
10 Informatieverstrekking	
11 Oudercommissies	
3.0 Doorvertaling pedagogische visie.....	11
3.1 Sociaal emotionele veiligheid.....	11
1 De kennismaking met de groep	
2 Wennen en veilig voelen in de groep	
3 Inrichting	
4 Spelmateriaal	
5 Dagritme, met voorbeelden	
6 Voeding en dieet	
7 Hygiëne, veiligheidsnormen en inzet huishoudelijk medewerkster	
8 Ziekte	
9 Ongeluk(jes)	
10 Brandbeveiliging en brandoefening	
3.2 Persoonlijke competentie.....	17
1 Zelfredzaamheid	
2 Lichaamsbesef	
3 Zindelijkheid	
4 Activiteiten (kinderen 2 tot 4 jaar)	
5 Volgen en signaleren	
6 Omgaan met zorgsignalen	
3.3 Sociale competentie.....	21
1 Feestdagen	
2 Samen zijn, samen spelen	
3 Culturele verschillen en identiteit	
4 Natuurlijk buitenspelen	
3.4 Overdracht van waarden en normen.....	23
1 Respect	
2 Voorbeeldgedrag	
3 Grenzen	
4 Belonen en corrigeren	

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van Kinderdagverblijf Pimpeloentje in Middelbeers. In dit werkplan kunt u lezen hoe wij vorm geven aan de visie, het algemeen pedagogisch beleid en de kernwaarden van Klik. In kinderdagverblijf Pimpeloentje hebben wij de mogelijkheid om in 6 groepen opvang te laten plaatsvinden: Bolke, Berenpoot, Pimpeloentje, Nijntje Pluis, Boris Beer en Buitenschoolse Opvang Baloe.

Ieder kind mag er zijn!

Elk kind wordt geboren met zijn eigen talenten, is van nature nieuwsgierig en gaat op ontdekkingsreis; een lange reis die ieder kind op zijn eigen manier op basis van aanleg en temperament en in eigen tempo onderneemt. Naarmate een kind ouder wordt ontdekt een kind zijn eigen persoonlijkheid, het groeit en ontwikkelt zich binnen zijn eigen mogelijkheden tot een mondig, zelfstandig, verantwoordelijk, creatief en sociaal persoon.

Ouders en kinderopvang begeleiden het kind daarin gezamenlijk, ieder vanuit zijn eigen rol met respect voor elkaar. Kinderen leren spelenderwijs de spelregels van de samenleving, zodat zij zich kunnen wortelen in die samenleving en zich daarin sociaal kunnen bewegen met een besef van waarden en normen.

Voor onze pedagogisch medewerkers staat de ontwikkeling van het individuele kind centraal

Onze pedagogisch medewerkers zorgen voor een veilige basis, een plek waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Er is ruimte voor emotie. Pedagogisch medewerkers herkennen signalen van het kind en weten hoe ze hierop moeten reageren. De veilige omgeving nodigt kinderen uit om op onderzoek te gaan, zich te ontwikkelen en plezier te beleven. Onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers leren kinderen spelenderwijs. Zij stimuleren interacties tussen kinderen onderling, bevorderen de betrokkenheid en zelfstandigheid van kinderen, stimuleren creativiteit, motorische ontwikkeling, spel- en taal ontwikkeling door een divers activiteitenprogramma. Praten en uitleggen, structuren en grenzen stellen en individuele zorg hebben onze nadrukkelijke aandacht.

1.0 Algemene inleiding pedagogisch werkplan

1.1 Een Klik met uw kind!

'Onze kinderen' willen we centraal stellen in onze samenleving in de eigen buurt of dorpskern. Dat is typerend voor het lokaal beleid in de gemeente Hilvarenbeek en in de kern Middelbeers van de gemeente Oirschot. Elk kind is het waard om de aandacht te krijgen die het nodig heeft om zich te ontwikkelen tot een puber die met een positief gevoel zijn toekomst tegemoet gaat!

Ouders, scholen, Klik Kinderopvang, de gemeente en vele andere organisaties in de samenleving stellen 'onze kinderen' daarom centraal en werken intensief met elkaar samen. In de eerste jaren dat kinderen opgroeien, vormt zich geleidelijk de basis van het volwassen zijn. We leren ze kijken naar de wereld om ons heen. We laten ze zien hoe ze zich kunnen bewegen in onze maatschappij. We geven ze een plek in onze samenleving. Het is daarom belangrijk dat we samen een doorgaande lijn bieden in de opvoeding van kinderen. Gezamenlijk begeleiden we de kinderen naar volwassenen van de toekomst.

Klik 'doet wat met uw kind'. Samen met ouders en samenwerkingspartners stellen wij het kind centraal. Om de kwaliteit van ons werk te toetsen gaan we uit van een aantal pedagogische competenties en kernwaarden. Deze kernwaarden komen in dit werkplan aan de orde.

1.2 Pedagogisch kader, beleid en werkplan

In aansluiting op de missie en visie van Klik is het pedagogisch kader beschreven van de kinderdagopvang en de buitenschoolse opvang. Dit kader vormt de basis voor het handelen van de medewerkers en vormt de leidraad voor de jaarplannen die we per vestiging opstellen. 'Wat houdt kinderen bezig?' staat centraal, in plaats van 'Hoe houden wij kinderen bezig?'.

Belangrijke informatie

In het Handboek kwaliteit op de locatie zijn de documenten van het pedagogisch kader en het algemeen pedagogisch beleid opgenomen. Dit werkplan bevat de praktische doorvertaling van dat kader en het beleid.

Kernwaarden van Klik

De manier van werken bij Klik is gebaseerd op vier pedagogische competenties

Kinderen krijgen de ruimte om op hun eigen wijze en in hun eigen tempo de wereld te verkennen. De medewerkers van Klik spelen zoveel mogelijk in op deze behoefte tot ontwikkeling en ontdekken van kinderen door een omgeving te bieden die enerzijds uitdaagt, maar tegelijkertijd veiligheid biedt.

Het welbevinden van de kinderen is daarbij het belangrijkste. Daarom is de manier van werken gebaseerd op vier pedagogische competenties.

Sociaal-emotionele veiligheid

Een veilige basis, een "thuis" waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn, zodat ze zich sociaal ontwikkelen en hun zelfstandigheid bevorderd wordt. Kortom kinderen moeten zich prettig voelen.

Persoonlijke competentie

Respect voor het unieke van ieder kind. Mogelijkheden bieden om kinderen zelfvertrouwen te laten ontwikkelen en een positief zelfbeeld te vormen.

Sociale competentie

Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen dus een prima basis om aan hun sociale competenties te werken.

Overdracht van normen en waarden

Kinderen op een natuurlijke manier leren omgaan met waarden en normen.

In hoofdstuk 2 kunt u lezen hoe wij praktisch te werk gaan. Om een mooie Klik te krijgen, maken wij in hoofdstuk 3 een koppeling tussen de kernwaarden van Klik en de pedagogische competenties, met de inhoud van ons werk. In dit hoofdstuk komen de pedagogische competenties weer aan bod en de praktische vertaalslag die we maken.

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie

2.1 Specifiek aanbod

Kinderdagverblijf Pimpeloentje biedt dagopvang aan maximaal 53 kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Het dagverblijf is van maandagen tot en met vrijdag open van 7.30uur tot 18.30uur.

In Kinderdagverblijf Pimpeloentje kan in 5 groepen opvang worden aangeboden.

Sinds 2010 zijn peuterspeelzaal en kinderopvang zijn als werksoorten in kinderdagverblijf Pimpeloentje volledig geïntegreerd. We noemen dit "peuterarrangement" als kinderen alleen gebruik maken van de peuterspeelzaal opvang.

Als volwassenen maken we een onderscheid tussen beide werksoorten, maar peuters willen graag met elkaar spelen en van elkaar spelenderwijs leren. Ook wettelijk zijn er geen belemmeringen meer.

BSO Baloe kan op woensdag en vrijdag naschoolse opvang aan max. 32 kinderen van 4 tot 12 jaar. Omdat de op te vangen groep op deze middagen klein is voegen we de BSO-kinderen samen met de peutergroepen.

Hoe dat vorm krijgt kunt u lezen in dit pedagogisch werkplan.

2.2 Samenwerking

De begeleiding van kinderen in hun verschillende leeftijdsfases vraagt niet alleen om een professionele en betrouwbare aanpak. Ook samenwerking met primaire ketenpartners is van essentieel belang. Een kind krijgt meer kansen om het optimale uit zijn eigen mogelijkheden te halen naarmate kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en onderwijs beter in staat zijn om samen adequaat in te spelen op de ontwikkelingsgang van het kind. Het kind is de spil in dat geheel.

Binnen de groep doen wij dit door het kind als een uniek mens te bejegenen, we proberen elk moment dat het kind biedt aan te grijpen om met haar of hem in contact te komen door middel van spelen, activiteiten en gesprekken. Hierbij spelen veiligheid en nabijheid een grote rol.

2.3 De praktische uitvoering

Groeigericht werken

Klik gaat uit van de behoefte en ontwikkeling van elk kind. Het kind heeft in elke fase andere prikkels nodig. Vooral in de eerste jaren is het ontwikkelingsproces per kind uniek. Zo gaat de ene baby sneller kruipen en lopen dan de andere baby en brabbelt het ene kind sneller dan het andere. Ieder mens heeft zijn eigen kwaliteiten en die

benut je het beste door goed te observeren en daar op in te spelen.

In de begeleiding van de jongste kinderen betekent het dat je de baby's goed in hun eigen ontwikkelingsproces gaat volgen en hen een beetje uitdaagt en stimuleert in dat

proces. Naarmate de kinderen ouder worden, geven kinderen zelf steeds meer aan in hun gedrag wat ze nodig hebben om de leefwereld om hen heen te ontdekken en te verkennen!

Tijdens activiteiten worden de deuren open gezet om de leef- en speelwereld voor de kinderen te vergroten, dit alles vanuit de veilige basis van de eigen stamgroep. De pedagogisch medewerker begeleidt en stimuleert het kind hierin en houdt rekening met de eigenheid en het tempo van het kind. Door het werken in units worden de mogelijkheden van een groep uitgebouwd en de continuïteit in vertrouwde speelgenootjes en medewerkers beter gegarandeerd. Het kind krijgt zo goed de gelegenheid een band met hen op te bouwen.

2.4 De groepen

In Pimpeloentje zijn vijf groepen dagopvang gehuisvest en een BSO-groep;	
Bolke en Berenpoot	0 tot 2 jaar(*), max 13 kindplaatsen samen
Nijntje Pluis	2 tot 4 jaar(*): Gecombineerde groep peuterspeelzaal en dagopvang voor max 16 kinderen.h
Boris Beer	2-4 jaar(*): Gecombineerde groep peuterspeelzaal en dagopvang van max 16 kinderen.
Pimpeloentje	2 – 4 jaar kinderen. (*) Max.8 kinderen
BSO Baloe	4 tot 12 jaar; Op woensdag en vrijdag gecombineerde opvang met Boris Beer.

((*) omdat er binnen Klik gekeken wordt naar het kind en zij centraal staan, kan het zijn dat een kind langer bij Bolke en Berenpoot verblijft)

Bolke en Berenpoot

Dit zijn de groepen voor kinderen van 0 tot 2 jaar. Als het kind aantal het toelaat zullen deze groepen altijd zijn samengevoegd. De aandacht gaat hierbij uit naar zorg, opvoeding en het stimuleren van de ontwikkeling. Een belangrijke factor voor deze kinderen is daarbij de emotionele veiligheid, pas dan kunnen zij zich gaan ontwikkelen en gaan zij naar leeftijd de wereld om hen heen ontdekken. Op de groep zijn veel verschillende hoeken waar kinderen veilig kunnen spelen en waar zij uitgedaagd worden in hun ontwikkeling. De ruimtes zijn zo ingericht dat zelfs in de groep kinderen kunnen "groeien". Ze beginnen in de box en door het gebruik van materialen gaan zij als zij er zelf klaar voor zijn de ruimte verkennen. Zij komen dan van alles tegen. Voor de kinderen die zich vrij genoeg voelen om de gehele ruimte te gebruiken zijn er allerlei spullen die aansluiten bij hun ontwikkeling.

Boris Beer en Nijntje Pluis

Boris Beer en Nijntje Pluis zijn twee peutergroepen. Peuterspeelzaal en kinderdagverblijf zijn hier samengesmolten.

Binnen Klik krijgen alle peuters een ontwikkelingsgericht aanbod op basis van VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) zodat de aansluiting naar het basisonderwijs optimaal is. Hier word ook gekeken naar de individuele behoeften van de kinderen.

Net als bij Bolke en berenpoot worden de peutergroep ook samenvoegt als het kind aantal daarom vraagt. Kinderen hebben op deze manier meer speelkameraadjes en kunnen gebruik maken van alle ruimtes op de locatie.

Pimpeloentje

In deze groep worden op dit moment geen kinderen opgevangen.

Dit is de groep waar peuters in een klein groepje van maximaal 8 kinderen (afhankelijk van de leeftijdsopbouw) bijeen kunnen komen. De reden om peuters in deze groep te plaatsen kan divers zijn, maar door de kleine groepssamenstelling is het mogelijk om deze peuters de veilige basis te bieden die zij nodig hebben om zich goed te kunnen ontplooien.

Voor groepsoverstijgende activiteiten, bijvoorbeeld met Sinterklaas of kerstmis, maar ook om lekker te spelen, wordt de mooie speelhal gebruikt.

BSO Baloe

BSO Baloe is een naschoolse opvang die bij voldoende kinderen alleen op woensdag en vrijdag geopend wordt. Omdat er op die dagen een weinig vraag is naar BSO worden deze kinderen niet bij BSO Bikkel opgevangen. De kinderen hebben bij BSO Baloe meer mogelijkheden om met andere kinderen samen te spelen en kunnen we een beter activiteitenaanbod aanbieden. Zo mogelijk zullen de kinderen van de peuters en de BSO samen in één groep spelen.

Sociale samenhang binnen Pimpeloentje als kinderdagverblijf

In de twee groepen van de 2 tot 4 jarigen is het aanbod voor de kinderen zo ingericht dat de kinderen van 3 jaar en ouder een specifiek aanbod krijgen. Zij worden met regelmaat samengebracht om elkaar te leren kennen en om een ontwikkelingsgerichte activiteit te doen.

Tussen 11.15-11:30 uur nemen we afscheid van de kinderen met peuterarrangement. Om de sociaal- emotionele veiligheid van alle kinderen uit de peutergroepen te waarborgen nemen we op de volgende manier afscheid van de kinderen; Met alle kinderen gaan we buitenspelen mits het weer dit toe laat anders wordt er in de hal gespeeld. Voordat we buiten gaan spelen wordt er benoemd welke kinderen naar huis gaan. Deze kinderen worden dan buiten door de ouders opgehaald en gaan dan naar huis toe. De kinderen die blijven eten een broodmaaltijd op de locatie. De groepen Boris Beer en Nijntje Pluis voegen veelal samen vanaf de lunch en verblijven in de ruimte van Boris Beer of Nijntje Pluis.

Op woensdag en vrijdag kunnen na schooltijd de kinderen van BSO Baloe aansluiten.

2.5 Het unitwerken en het 4-ogenprincipe

Het werken met de kinderen is binnen Klik zo transparant mogelijk georganiseerd in het **unit-werken**. Bij Klik willen wij kinderen letterlijk en figuurlijk ruimte bieden om zich te ontwikkelen. Dit realiseren we door daar waar mogelijk twee groepen intensief met elkaar te laten samenwerken. Hierbij staat steeds voorop dat gekeken wordt naar wat ieder kind aankan. De gedachtegang achter het werken in units is, dat de kinderen behoefte hebben aan het vergroten van hun leefwereld naarmate ze ouder worden. Het is te vergelijken met de ontwikkeling thuis. Eerst is de wereld in de box groot genoeg, maar als een kind kan kruipen wil het de kamer en wat later wil het ook de wereld achter de kamerdeur ontdekken.

De peutergroepen zijn aan elkaar verbonden door een grote speelhal.

Tijdens activiteiten worden de deuren open gezet om de leef- en speelwereld voor de kinderen te vergroten.

De pedagogisch medewerker begeleidt en stimuleert het kind hierin en houdt rekening met de eigenheid en het tempo van het kind. Door het werken in units worden de mogelijkheden van een groep uitgebouwd en de continuïteit in vertrouwde speelgenootjes en medewerkers beter gegarandeerd. Het kind krijgt zo goed de gelegenheid een band met hen op te bouwen. Doordat de groepen nauw met elkaar verbonden zijn is ook het 4-ogenprincipe goed geregeld; iedere medewerker in het kinderdagverblijf verricht de werkzaamheden zo dat zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Daarnaast is het belangrijk dat collega's elkaar durven aanspreken als er iets opvalt. Pedagogisch medewerkers communiceren open over wat ze doen, herkennen signalen en

maken problemen bespreekbaar.

Praktische afspraken t.a.v. het vier-ogenprincipe:

- Wanneer er niet bewust of onbewust de slaapkamer of ruimte in gekeken kan worden, wordt er een babyfoon gebruikt.
- De groepsruimtes zijn verbonden met elkaar door middel van een centraal tussenliggende ruimte en grote deuren voorzien van ramen van boven naar onder. Naar de buitenruimten en gangen toe zijn ook grote raampartijen.
- Op momenten dat een medewerker alleen op locatie is, wordt er gewerkt in de ruimte van Bolke. Deze ruimte ligt aan de voorkant van het pand en is voorzien van grote ramen waarbij ook het verschoongedeelte te zien is wanneer ouders komen om hun kind te brengen of te halen en de medewerker gezien kan worden.
- Indien er één pedagogisch medewerkster alleen aan het begin van de dag of aan het einde van de dag aanwezig is, wordt de achterwacht hierover geïnformeerd. Uiteraard wordt dit zoveel als mogelijk is vermeden, maar met name op rustige dagen als er geen stagiaires of medewerkers van kantoor aanwezig zijn, kan dit voorkomen. Daarnaast wordt ook steeds gekeken of de huishoudelijke medewerker op die tijden ingeroosterd kan worden.
- De achterwacht is vervolgens geregeld door pedagogische medewerkers die in Middelbeers wonen of door een medewerker van het kantoor, die dan op het kind centrum komt werken.

Naast de praktische aanpassingen zijn er ook een aantal inhoudelijke principes besproken met het team om te komen tot optimalisering van het 4-ogen-principe.

- Pedagogisch medewerkers hebben zicht op elkaars functioneren. Indien dit niet mogelijk is, zoeken zij zelf naar aanpassingen zoals deuren open zetten, inroosteren van stagiaire of huishoudelijke hulp.
- Pedagogisch medewerkers spreken elkaar aan op gedrag.
- Als het kind aantal het toelaat worden groepen samengevoegd of gesplitst. Groepen. Het bieden van knuffelen\lichamelijk contact is voor kinderen heel belangrijk. Dit mag, maar alleen wanneer het kind dit wil.

Klik staat ook voor kwaliteit en klantgerichtheid. Door op deze wijze samen met de pedagogisch medewerkers zorgvuldig naar onze locaties en werkwijze te kijken zorgen we voor veiligheid en geborgenheid voor alle kinderen.

Kindertijd

Het kind centraal stellen betekent voor pedagogisch medewerkers van Pimpeloentje dat er voldoende tijd is voor het begeleiden en ontwikkelen van kinderen. Er is tijd om de kinderen te volgen, het spel te begeleiden en om, zo nodig, extra impulsen te geven. We delen onze dagen daarom zo in dat er zo veel mogelijk tijd en aandacht is voor de kinderen. Dit noemen we bij Klik 'kindertijd'. In de kindertijd staat voor kinderen spelend leren centraal.

2.6 Medewerker-kind ratio

Voor het aantal kinderen in relatie tot het aantal pedagogisch medewerkers hanteren wij de normen zoals die vastgelegd zijn in de Wet Kinderopvang. Doordat Klik met gemengde groepen werkt, wordt het gemiddelde berekend.

Tijdens pauzes kunnen er minder beroepskrachten aanwezig zijn, maar nooit minder dan de helft van het afgesproken aantal pedagogisch medewerkers. Dit is voor 3 uur per dag toegestaan.

2.7 Opleiding en scholing medewerkers en stagiaires

De opleidingseisen die Klik van de pedagogisch medewerkers verlangt, zijn vastgelegd in de Wet Kinderopvang. Bij KDV Pimpeloentje hebben de pedagogisch medewerkers dan ook tenminste een passend diploma op MBO 3 niveau, veelal de SPW opleiding. In de praktijk hebben wij ook meerdere medewerkers met een HBO opleiding bij Klik Kinderopvang werken.

Omdat wij het tot onze verantwoordelijkheid rekenen hebben wij jaarlijks één of meerdere stagiaires op onze locatie om hen mede op te leiden tot professionals. Stagiaires zijn pedagogisch medewerkers in opleiding. Naar gelang de opleiding zal de stagiaire allerlei taken en werkzaamheden verrichten en krijgt zij de gelegenheid om de opdrachten behorende bij de competenties uit te voeren.

In principe worden zij 'boventallig' ingezet. Afhankelijk van de ontwikkeling van de stagiaire en de situatie in de unit waar de opleiding plaats vindt zijn er omstandigheden die uitnodigen om de stagiaire in de gelegenheid te stellen haar zelfstandigheid te toetsen.

Klik biedt werknemers de mogelijkheid om kennis en kwaliteit in het werk te vergroten. Bijvoorbeeld in de vorm van een workshop, cursus of opleiding.

Een belangrijk voorbeeld daarvan is de opleiding tot pedagogisch specialist. Deze specialist beschikt over specifieke kennis en vaardigheden, gericht op een bepaalde leeftijdscategorie. Dat maakt het mogelijk om ook collega's ondersteuning te bieden in hun pedagogisch handelen. Het werken in de leeftijdsgroepen wordt daarmee inhoudelijk verder verstevigd.

Met een pedagogisch specialist werkzaam op de locatie, wordt de pedagogische kwaliteit verhoogd.

2.8 Mentorschap

Elk kind wordt gekoppeld aan een mentor. Zij is de persoonlijke begeleider van het kind en bewaakt het welbevinden van het kind tijdens het verblijf op het kindercentrum. Uitgangspunt is dat ouders en de mentor elkaar minimaal één keer per week treffen. De mentor houdt kindgegevens bij, bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders en maakt afspraken met de ouders over de begeleiding.

Met de mentor kan belangrijke informatie worden uitgewisseld. Zij draagt toegankelijkheid uit naar ouder en kind en is zo veel mogelijk, op de hoogte van de thuissituatie. De mentor is verantwoordelijk voor het informeren van collega pedagogische medewerkers met betrekking tot relevante bijzonderheden en vraagt collega's naar hun bevindingen met het kind.

2.9 Samenwerken en communiceren met de ouders!

Elk kind is uniek en maakt een volledig eigen ontwikkeling door. Niemand is daarvan beter op de hoogte dan de ouder. Daarom beschouwen wij de inbreng van de ouder als onmisbaar. Door de ouder te laten participeren in de kinderdagverblijf wordt ons werk compleet: de manier waarop we ons vak uitoefenen en onze pedagogische aanpak krijgen zo een meerwaarde. Een ouder moet met een gerust gevoel de zorg voor hun kind kunnen overdragen aan de pedagogisch medewerker.

Het is daarom van belang dat de ouder de gelegenheid krijgt om zijn wensen met betrekking tot het kind kenbaar te maken en wordt hiertoe dan ook van harte uitgenodigd. De ouder mag ten aanzien van de wijze van opvang, binnen het kader van het (pedagogisch) beleid, verwachten dat de pedagogisch medewerker serieus ingaat op zijn verzoek.

Het is van belang de thuissituatie en de kinderopvang voor het kind zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Daarom is het belangrijk dat ook de pedagogisch medewerker de gelegenheid krijgt om de ouder te informeren over de tijd dat het kind bij het kinderdagverblijf is geweest. Wat betreft het belang van de andere kinderen en het

belang van de groep, is de pedagogisch medewerker deskundig vanuit haar ervaring en opleiding.

Dagelijkse overdracht

Pedagogisch medewerker/mentor en ouders wisselen informatie uit tijdens het brengen en halen van het kind. Dit contact heeft naast het formele doel, uitwisselen van gegevens, natuurlijk ook een belangrijk informeel doel: ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen moeten zich bij elkaar op hun gemak voelen, het moet ook gewoon vertrouwd en gezellig zijn. Er wordt ook gebruik gemaakt van een overdracht d.m.v. een schriftje bij de babygroepen. De frequentie van het schrijven is afhankelijk van de leeftijd van het kind. Opvallende zaken en bijzonderheden worden altijd beschreven.

Overlegmomenten

Wij gaan graag met ouders in gesprek tijdens het breng- en haalmoment, bij de jaarlijkse 10- minutengesprekken en op ouderavonden. Daarnaast is het altijd mogelijk voor ouders om een afspraak te maken voor een individueel gesprek.

Opvoedingsondersteuning

Ouders kunnen met alle vragen bij de pedagogisch medewerker terecht. Vragen die zij zelf niet kunnen beantwoorden, leggen ze voor aan het consultatiebureau. Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers ouders adviseren over instanties waar ze met hun opvoedingsvraag terecht kunnen.

2.10 Informatieverstrekking

De kinderopvang als dienstverlening is steeds in beweging en de ouders hebben recht op informatie over veranderingen en alles rondom de opvang en verzorging van het kind. Wij houden de ouders regelmatig op de hoogte van allerlei organisatorisch nieuws en activiteiten.

De informatie wordt op de verschillende manieren verstrekt:

Periodieke uitgave van Klik- Nieuwsbrief

Klik brengt regelmatig een nieuwsbrief uit met daarin belangrijke zaken en eventuele wijzigingen met betrekking tot de organisatie van Klik.

Nieuwsflits

KDV Pimpeloentje brengt maandelijks de Nieuwsflits uit. Hierin staan locatieaangelegenheden en vaak wat leuke foto's.

Ouderavonden

Jaarlijks wordt er een gezamenlijke ouderavond georganiseerd, waarbij we met de ouders van gedachten willen wisselen over een relevant pedagogisch onderwerp of ontwikkelingen.

De aanwezige ouders worden in de gelegenheid gesteld op de inhoud van de avond te reageren. Verder kunnen er avonden georganiseerd worden door derden, te denken valt aan bijvoorbeeld Thebe thuiszorg of de GGD, met onderwerpen die relevant zijn voor onze doelgroep.

2.11 Oudercommissies

Regio Hilvarenbeek beschikt over een actieve oudercommissie. Zij komen regelmatig bij elkaar en worden betrokken bij de ontwikkelingen van eigen locaties rondom GGD-controles, pedagogisch en andere beleidszaken, uitbreiding enz.

Vanuit de lokale oudercommissies zijn ouders afgevaardigd in de Centrale oudercommissie. Hierin worden voornamelijk (meer)jarenplannen, de begroting (tariefstelling) en het jaarverslag besproken.

Alle adviesaanvragen op organisatieniveau worden in de afzonderlijke oudercommissie teruggekoppeld en er wordt door iedere oudercommissie afzonderlijk een advies uitgebracht.

Op kinderdagverblijf Pimpeloentje is op dit moment nog geen oudercommissie actief. In persoonlijke gesprekken en in de nieuwsflits informeren we ouders hierover en vragen we hen of ze interesse hebben om deel te nemen. Hierdoor zal hoogstwaarschijnlijk in de tweede helft van 2016 een OC gevormd worden.

3. Doorvertaling pedagogische visie

3.1 Sociaal-Emotionele veiligheid

Een veilige leefomgeving vinden

Klik zorgt voor een veilige leefomgeving voor kinderen. De Klik omgeving biedt geborgenheid en houvast aan kinderen en maakt de wereld hanteerbaar. Deze kernwaarde is voorwaardenscheppend voor andere kernwaarden. Het maken van eigen keuzes bijvoorbeeld, ondersteunt Klik met een bepaalde inrichting van de ruimtes. Een vaste inrichting helpt kinderen overdachte en doelbewuste beslissingen te nemen tijdens het vooruitkijken. De kaders worden natuurlijk bepaald door veiligheidsmaatregelen en hygiëne maatregelen volgens de afspraken binnen Klik.

Deze kernwaarde heeft alles te maken met het vinden van 'veilige plek om op te groeien'. Wij bieden kinderen een veilige basis, een 'thuis' waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn. De pedagogisch medewerker heeft een warm contact met het kind en creëert een open sfeer, waardoor het kind vertrouwen in haar en in de andere kinderen krijgt. Wat we hiermee willen bereiken is *sociaal-emotionele veiligheid*.

Naast een goed dagritme, op tijd slapen en plezier in eten en drinken (denk aan gezondheid, hygiëne en het voedingsbeleid) is nog iets belangrijk voor het bereiken van sociaal-emotionele veiligheid: het opbouwen van vertrouwde relaties, met de kinderen en tussen ouders en pedagogisch medewerkers.

Er vindt bijvoorbeeld een intake plaats. We geven het kind en de ouders ruimte om gevoelens te uiten en te delen (bijvoorbeeld bij het uit handen geven van een kind) en er is een afscheidsritueel (van ouders, groep, bij overgang 3+/school).

Kinderen krijgen de gelegenheid te wennen, leren respect te hebben voor autonomie (waar liggen de eigen spulletjes, fotowanden, etc.). Er is veel aandacht voor 'praten, uitleggen en luisteren naar elkaar', voor 'grenzen stellen en rituelen maken', voor het 'inlevingsvermogen en de initiatieven van het kind' en voor 'persoonlijke emoties en ervaringen'.

Kinderen bouwen samen een vertrouwde relatie op met bijvoorbeeld naamspelletjes, praten over thuis en over de activiteiten en gebeurtenissen op de groep, door terugkerende rituelen, het meespelen en het stimuleren van imitatie.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.1.1 De kennismaking met de groep

Als het kind voor het eerst naar het kinderdagverblijf komt, vindt er altijd een intakegesprek plaats waarbij ouders en kind kennis kunnen maken. Kinderen hebben een vaste stamgroep. Tijdens dit gesprek wordt de basis gelegd voor het vertrouwen van de ouder in een goede opvang van het kind. Er wordt geïnformeerd naar alle zaken die belangrijk zijn om te weten van het kind en de thuissituatie; Hoe wil het kind getroost worden, hoe reageert het kind op bepaalde situaties en is het kind ergens bang voor, is er sprake van medicijngebruik etc. De ouder krijgt uitleg over de gang van zaken op Kinderdagverblijf Pimpeloentje. Er worden over en weer afspraken gemaakt. De mentor zorgt ervoor dat andere pedagogisch medewerkers van de groep van de inhoud op de hoogte worden gesteld.

Op het moment dat een kind doorstroomt van de ene naar de andere groep binnen een unit, vindt er een overdrachtsgesprek plaats tussen de huidige en nieuwe mentor van het kind. Daarnaast worden ouder en kind uiteraard uitgenodigd om kennis te maken met de groep en nieuwe mentor.

Indien een kind doorstroomt naar een groep buiten een unit, dan volgt er naast de kennismaking ook een informatief gesprek tussen mentor en ouder.

3.1.2 Wennen en veilig voelen in de groep

De basis voor een vertrouwensrelatie tussen ouders, kind en pedagogisch medewerker wordt gevormd in de eerste periode. Wanneer een kind voor het eerst naar kinderdagverblijf Pimpeloentje komt, zal zorgvuldig contact opgebouwd worden met de pedagogisch medewerker. Het vertrouwen neemt hierdoor toe.

Tijdens de eerste periode is het belangrijk dat een kind zijn plek vindt. Hiervoor moet veel aandacht zijn. Vervolgens moet een kind zich veilig (blijven) voelen in de groep. We hanteren hierbij diverse pedagogische middelen zoals het noemen van de naam van de kinderen en bewust ingaan op wat kinderen vertellen en hebben meegemaakt.

Naast de pedagogische medewerkers spelen ook de groepsgenootjes een belangrijke rol. Het kind moet de gelegenheid krijgen óók een band met hen op te bouwen. Dit alles maakt dat het belangrijk is dat er continuïteit is in de groep. Afhankelijk van het aantal kinderen en/of de activiteiten worden de deuren open gezet om de leef- en speelwereld voor de kinderen te vergroten.

Vertrouwen en veiligheid wordt bevorderd door:

- vaste pedagogische medewerkers en vaste oproepkrachten,
- de herkenbare dagindeling,
- de vertrouwde groeps- en slaapruijnte,
- de aanwezigheid van andere groepsgenootjes.

We spreken met ouders af dat het moment van afscheid nemen, soms moeilijk, het beste kort, duidelijk en steeds op dezelfde manier kan gebeuren. Een twijfelende ouder brengt het kind in verwarring. Daarom zullen de pedagogisch medewerkers in samenspraak met de ouder, met als uitgangspunt het welbevinden van hun kind, naar een passend ritueel zoeken.

Mochten ouders de wens hebben dat hun kind incidenteel een dagdeel extra wil komen en er is geen plaats in de eigen stamgroep en wel in een andere groep dan is daar opvang mogelijk. Wij vragen ouders hiervoor wel om schriftelijke toestemming.

3.1.3 Inrichting

Ons kinderdagverblijf is zo ontworpen dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Maar tegelijkertijd bieden zij hun in alle opzichten de ruimte om de wereld om hen heen te ontdekken. Door de logische indeling van de leeftijdsgroepen in het pand, kunnen de kinderen op diverse plekken terecht om activiteiten te ondernemen. Zo kunnen we stap

voor stap de wereld van het kind laten 'meegroeien' en de mogelijkheden steeds uitbreiden voor nieuwe ontdekkingen.

De speelhal is ontwikkelingsgericht ingericht. Naast de sociale interactie, daagt de ontmoetingshal uit tot bewegen, er is volop ruimte voor peutergym of dansen. Lekker actief bezig zijn is belangrijk voor een goede ontwikkeling.

De inrichting van de groepsruimtes is afgestemd op de leeftijd van de kinderen. Het meeste spelmateriaal is op kinderhoogte. Bij de inrichting is gekeken "door de ogen van een kind". Kinderen moeten gemakkelijk kunnen spelen met het materiaal en op ooghoogte afbeeldingen aangeboden krijgen. Er zijn hoeken ingericht die een speciale speelfunctie hebben, zoals een voedingshoek, een bouwhoek, hoek met speelkeuken voor de rollenspelen, voorlees- en knuffelhoek.

Spelmateriaal en de inrichting helpen kinderen bij het zelfstandig maken van keuzes en bij hun zelfredzaamheid in de verschillende ontwikkelingsfasen.

Kinderdagverblijf Pimpeloentje heeft een gezamenlijke tuin. Hier kunnen de kinderen lekker spelen en fietsen. De tuin is uitdagend ingericht en sluit goed aan bij de leeftijdsgroep.

Er is o.a. een zandbak, speelpalen en verstopplaats. De beplanting is geurend, kleurig en trekt vlinders aan.

3.1.4 Spelmateriaal

In het kinderdagverblijf is spelmaterial, dat aansluit bij de verschillende ontwikkelingsfasen en ontwikkelingsgebieden aanwezig. Het speelgoed daagt de kinderen uit om samen te spelen of biedt juist de mogelijkheid om individueel te spelen. Tussen de groepen vindt er overleg plaats om niet alleen de diversiteit aan materialen zo groot mogelijk te maken, maar ook om te kijken of er voldoende materiaal bij de verschillende ontwikkelingsgebieden en ontwikkelingsfasen aanwezig is.

Taalstimulering

Goed leren spreken begint met een goede ontwikkeling van de kaak, tong en mondspieren (mondmotoriek). Drinken uit een flesje is bij de baby belangrijk, ze hebben zuigbehoefte. Als het kind de dreumesleeftijd heeft, stimuleren we op een speelse wijze het drinken uit een gewoon bekertje, bij voorkeur zonder tuit. Het tijdig overstappen naar het drinken uit een gewone beker is erg belangrijk voor een goede ontwikkeling van de mondspieren. In overleg met de ouder zullen we het gebruik van de fopspeen langzaam ontwennen gedurende de dag. Het kind leert om bij binnenkomst de speen in het daarvoor bestemde bakje of in de eigen tas te stoppen, totdat het tijd is om naar bed te gaan. Het kind wordt daardoor niet belemmerd in het praten en taalontwikkeling.

We besteden veel aandacht aan voorlezen en nemen dagelijks ruimte voor de kinderen om hun verhalen en belevingen te vertellen.

3.1.5 Een dag op het kinderdagverblijf...

Voor jonge kinderen zijn vaste dagelijkse herkenningspunten belangrijk. Dit brengt structuur in hun leven. Het kind leert het verloop van de dag kennen door een vaste indeling van de dagelijkse activiteiten.

Slapen

We streven ernaar de kinderen een vaste slaapplek aan te bieden. Bij het slapen en ontwaken, bevinden zij zich op een vertrouwde plek. De kinderen van 0 tot 2 slapen in slaapkamers in eigen bedjes en onze 2 tot 4-jarigen die nog behoefte hebben aan een middagdutje slapen vaak op stretchers.

Dagelijks worden de ruimtes geventileerd. De kinderen slapen in een T-shirt of hemdje al naar gelang wat zij op dat moment dragen. Er mag een pyjama meegegeven worden. Is het kind thuis gewend om in een slaapzak te slapen dan mag de eigen slaapzak (in de

winter graag een winterslaapzak) mee naar het kinderdagverblijf. Hun eigen knuffel en/of speentje wordt bij het slapen gaan aangeboden.

Dagritme bij de babygroepen

7.30-9.00u	Brengen van de kinderen. Vrij spel of een kleine activiteit aan tafel.
9.00u	sommige baby's krijgen fruithapje en gaan daarna naar bed.
9.30- 10.30u	fruit eten en drinken. Kring, liedjes zingen, alle kinderen bij voor en achternaam benoemen, kringgesprek.
10.30-11.30u	een activiteit of buiten spelen, sommige baby's krijgen de fles
11.30u	brood eten
12.15u	de grotere kinderen gaan slapen
13.00	Ochtendkinderen worden opgehaald, middagkinderen worden gebracht
15.15u	drinken en yoghurt eten
16.30u	laatste keer verschonen
17.00-18.30u	groepen worden samengevoegd en gezamenlijk worden er activiteiten gedaan , ophalen van kinderen

Dagritme bij de peutergroepen

7.30u	Brengen van de kinderen, opvang in de ruimte van Boris Beer. Vrij spel of een kleine activiteit aan tafel.
8.15u	De kinderen gaan naar hun eigen ruimte.
8.30u-8.45	De peuterspeelzaalkinderen worden gebracht.
9.15	Vrij spel tot 9.15, daarna gezamenlijk opruimen begeleid door het zingen van een liedje.
9.20	VVE met Raai de Kraai
9.30	Wc rondje en verschonen
9.45	Fruit eten en wat drinken
10.15	VVE activiteiten
10.45	Buiten spelen(of evt. feestje vieren met of zonder ouders)
11.15-11.30	Kinderen met peuterarrangement worden opgehaald
11.30u	Naar binnen met overige kinderen van beide peutergroepen voor een gezamenlijke maaltijd.
12.00u	(op woensdag en vrijdag:Kinderen ophalen op school van BSO Baloe. Zij gaan apart aan tafel.) Hierna plassen en verschonen met de peuters en kinderen klaar maken voor bed.
12.30u	Vrij spelen, spelletjes
14.30u	De kinderen die dat nodig hebben, gaan slapen of rusten. De kinderen komen uit bed, speelgoed opruimen.
15.00u	Voor yoghurt en ranja gezellig samen aan tafel
15.15u	Naar buiten of binnenactiviteit
16.00	Iets eten en drinken
16.30u	Plassen en verschonen
vanaf 17.00	De kinderen worden opgehaald.

3.1.6 Voeding en dieet (zie ook voedingsbeleid)

Een dagritme wordt mede bepaald door de vaste tijden waarop we gezamenlijk eten en/of drinken. Het gaat hierbij niet alleen om het eten en drinken maar ook om het contact met elkaar. We stimuleren een sfeer van gezellig samenzijn en een rustmoment op de dag. Het eten en drinken wordt niet aan de kinderen opgedrongen. Alle kinderen dienen gedurende de maaltijd wel aan tafel te blijven zitten.

Bij het samen eten wordt aandacht besteed aan eenvoudige tafelmanieren. Het voorbeeld van de pedagogisch medewerker en de oudere kinderen speelt hierbij een belangrijke rol.

Buiten de gezamenlijke momenten kunnen kinderen aangeven of zij meer en op andere momenten willen drinken. Hier wordt geen grens aan gesteld, de behoefte aan drinken kan per kind verschillen.

Mag het kind vanwege een allergie of geloofsovertuiging bepaalde producten niet eten dan kan dit aangegeven worden in het intakegesprek. Het is mogelijk dat we de ouder vragen zelf zorg te dragen voor alternatieve producten. We streven ernaar, om het kind met een dieet tijdens een bijzondere of feestelijke dag zoveel mogelijk mee te laten genieten door aangepaste traktaties aan te bieden.

Fruit

Het verse (seizoens-) fruit wordt voor het kind dat voor het eerst een fruithapje eet met de staafmixer fijn gemalen, langzaam gaan we over tot steeds iets grover fruit totdat het kind kleine stukjes kan eten. De kleine stukjes krijgt het kind in een eigen bakje. Worden de kinderen groter dan kiezen we ervoor om de stukjes fruit *met schil* te geven via een schaal die de tafel rond gaat.

We kiezen ervoor om de stukjes gewassen fruit met schil te geven, omdat dit goed is voor de tanden, mondmotoriek en darmwerking. De stukjes fruit gaan via een schaal de tafel rond. Naast het eten van het fruit vinden wij het net zo belangrijk dat kinderen op deze manier leren delen en op hun beurt te wachten.

Lunch

Tijdens de lunch wordt er eerst een boterham met hartig beleg aangeboden, zoet beleg wordt beperkt aangeboden. Naarmate de kinderen beter kunnen kauwen laten we de korstjes aan het brood zitten.

We stimuleren kinderen om zelf hun boterham te smeren en te beleggen. Als het niet lukt helpen wij ze erbij. Naast het brood en de melk wordt er bij speciale gelegenheden wat extra aan de broodmaaltijd toegevoegd in de vorm van een knakworst, soep, tosti, etc.

Snoepen

De keuze om (thuis) te snoepen laten we aan de ouders, maar op de kinderdagverblijf kiezen we bewust voor gezond 'snoep', weinig zoet en mager beleg en zo min mogelijk kleurstoffen. Afwisseling voor de ontwikkeling van de smaak en het binnenkrijgen van verschillende voedingsstoffen is erg belangrijk. Met feestdagen kunnen we een uitzondering maken.

3.1.7. Hygiëne, veiligheidsnormen en inzet huishoudelijk medewerkster

Met betrekking tot de veiligheid en hygiëne handelen we volgens het protocol 'Een veilig en gezond binnenmilieu'.

Wij voeren jaarlijks de risico inventarisatie voor veiligheid en gezondheid uit. De schoonmaak vindt plaats tijdens kindertijd. Uiteraard wordt dit zo ingepland dat de kinderen niet gestoord worden bij hun activiteiten. Verder worden alle ruimtes dagelijks geventileerd en mag er binnen de kinderopvang uiteraard niet worden gerookt!

3.1.8 Ziekte

Een kind is ziek wanneer het in tegenstelling tot zijn/haar normale doen, niet kan deelnemen aan de dagelijkse gang van zaken in de opvang. Bij de groepsopvang kan het niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat het ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen in de groep.

De richtlijnen van de GGD worden door de pedagogisch medewerkers gehanteerd bij het bepalen of een kind bij ziekte thuis dient te blijven. Wanneer het kind gedurende de dag op het kinderdagverblijf ziek wordt zal de ouder telefonisch ingelicht worden.

In samenspraak met de ouders bepalen de pedagogisch medewerkers wat op dat moment in het belang van het kind en van de groep de beste oplossing is. Is het kind echt niet in orde of denken we dat het kind koorts heeft dan overleggen we met de ouders of ze het kind komen halen.

De kinderopvang valt onder de infectiebestrijding wet. Dit betekent dat we verplicht zijn om bepaalde besmettelijke ziektes zoals bijv. diarree, geelzucht en huidaandoeningen te melden bij de GGD. Is er sprake van een besmettelijke ziekte dan maken we dit altijd kenbaar via schriftelijke informatie hierover op de toegangsdeur.

Indien nodig informeren we de ouders via een brief. Met betrekking tot ziekten zijn de door de GGD gestelde richtlijnen en aanbevelingen voor ons uitgangspunt van handelen. Het toedienen van medicijnen gebeurt alleen op doktersadvies, waarna het formulier '*ouderverklaring medicijnverstrekking*' ingevuld en door de ouder ondertekend dient te worden. Zie voor meer informatie het protocol '*omgaan met zieke kinderen*'.

3.1.9 Ongeluk(jes)

In de ontdekkingsdrang van het kind kan een ongelukje in een klein hoekje zitten. Wanneer het kind op het kinderdagverblijf een ongeval krijgt, zullen we afhankelijk van de ernst ervan, stappen ondernemen. Er bevindt zich een EHBO trommel waarvan de inhoud afgestemd is op de GGD voorschriften en een informatiewijzer met betrekking tot de meest voorkomende kinderziektes en EHBO instructies. Per kwartaal vindt er een inventarisatie plaats van de EHBO dozen en deze worden waar nodig aangevuld. Er is een GGD wijzer aanwezig (kwaliteitsmap) die gebruikt kan worden als naslagwerk bij vragen die betrekking hebben op de gezondheid van kinderen, hun gedrag, de opvoeding of gezinssituatie.

Inmiddels hebben verschillende pedagogisch medewerkers de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Elke pedagogisch medewerker volgt een cursus kinder-EHBO en jaarlijks volgt er een herhalingsles.

3.1.10 Brandbeveiliging en brandoefening

Het kinderdagverblijf heeft een vergunning van de brandweer. Dit betekent dat aan alle brandveiligheidseisen van de brandweer is voldaan. Aanvullend op deze eisen bestaat er een calamiteitenplan waarin uitgebreide instructies vastgelegd zijn aangaande een brand- en ontruimingsplan. De pedagogisch medewerksters zijn hiervan op de hoogte. Verschillende pedagogisch medewerksters hebben de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd.

Het is dan belangrijk dat alles goed op elkaar is afgestemd! Jaarlijks wordt er een ontruimingsoefening gehouden.

3.2 Persoonlijke Competentie

Ontdekken van je eigen talenten

Klik stimuleert het onbewuste leerproces van kinderen actief en positief. Dit doen we vanuit de gedachte dat het voor ieder kind prettig is om vanuit zijn eigen kracht bezig te zijn. Als baby ontdek en leer je onbewust, elke dag iets nieuws. Dat geldt eigenlijk voor iedereen, een heel leven lang. Als baby is het nog een hele ontdekking dat je het talent hebt om te lachen, geluid te maken, te kruipen en te lopen. Naarmate een kind ouder wordt zie je steeds beter welke talenten een kind bij zichzelf ontdekt. Als pedagogisch medewerker van Klik speel je hierop in, actief en positief.

Eigen keuzes maken

Klik ondersteunt spelenderwijs de ontwikkeling in het maken van eigen keuzes. Het is soms verbazingwekkend hoe vroeg kinderen al eigen keuzes willen maken. Het komt voor dat een eenjarig kind al duidelijk aangeeft dat het sommige kleertjes niet aan wil hebben. Eigen keuzes kunnen maken is een belangrijk onderdeel van het zelfstandig worden. Klik medewerkers stimuleren het leren maken van keuzes door in te spelen op het speel- en leergedrag bij kinderen.

Zelfvertrouwen opbouwen

Klik vindt het belangrijk dat pedagogische medewerkers aandacht hebben voor wat een kind doet met zijn eigen talenten. Het uitgangspunt is dat als een kind zijn eigen talenten goed kan benutten het in staat is om zelfvertrouwen op te bouwen. In de ontwikkeling van een kind zijn er heel veel klein stapjes vooruit, die waardering verdienen. Het kind ontvangt van de medewerkers de waardering die het verdient. Meer waardering voor je talenten zorgt voor meer zelfvertrouwen.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met een 'plek om te spelen en te ontdekken'. Kinderen hebben de natuurlijke neiging om al spelend de wereld om hen heen te ontdekken. Klik helpt kinderen om hun *persoonlijke competenties* te ontwikkelen.

Wij vinden het belangrijk om ieder kind als individu te zien en te aanvaarden zoals het is. Ieder kind is anders en ieder kind heeft een andere achtergrond. Wij respecteren deze achtergrond en accepteren hiermee het kind.

Wij benaderen kinderen positief, welwillend en zorgzaam en moedigen het zoveel mogelijk aan in wat het onderneemt. Jonge kinderen hebben het nodig om bevestigd te worden in hun kunnen; dat geeft hen zelfvertrouwen. We laten kinderen eigen keuzes maken, conflicten zoveel mogelijk zelf oplossen waarbij de pedagogisch medewerkers een begeleidende rol heeft.

We hebben met veel verschillende kinderen te maken, ieder met hun individuele behoeften. Wij vinden het belangrijk om naast de sociale vaardigheden ook de individuele ontwikkeling bij kinderen te stimuleren.

Bij deze kernwaarden en voor het realiseren van het ontwikkelen van persoonlijke competenties besteden we aandacht aan de volgende punten:

Lichaamsbesef (structuur en rituelen bij het verschonen, plezier in je eigen lijf door aanraking, zelfbesef, seksualiteit, zindelijkheid, zelf aan- en uitkleden.

Gevoel van 'Ik mag er zijn', 'Ik mag het zeggen', 'Ik mag het zelf doen'.

Binnen deze context is aandacht voor de ruimtes (inrichting, speciale ruimten als bijvoorbeeld een belevingshal of een atelier) en het spel, activiteitenaanbod en spelmateriaal (gevarieerd, keuze op basis waarvan) erg belangrijk.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.2.1 Zelfredzaamheid

Het resultaat van spel en activiteiten is van secundair belang, de kennismaking met het materiaal en het samen bezig zijn staan voorop. Bij creativiteit gaan wij uit van de ontdekkingsdrang, de kennismaking met het materiaal, ervaring en beleving van het kind. De pedagogisch medewerkers zijn terughoudend met helpen, voordoen of ingrijpen. Zij zullen het kind ondersteunen door het te helpen het zelf te doen. Op deze manier groeit het zelfvertrouwen van het kind. We vragen het kind ook mee te helpen bij het opruimen van het speelgoed, op- en afruimen van de tafel.

3.2.2 Lichaamsbesef

Bij het ontdekken van het "wie ben ik" hoort ook het lichaamsbesef. Hoe ouder het kind wordt, hoe bewuster het zich zal gaan worden van het eigen lichaam. Wij vinden het belangrijk het kind de ruimte en het respect te geven hun lijf te mogen ontdekken. Het verschonen, voeden en verzorgen zijn momenten waarbij je heel direct met het kind bezig bent. Het zijn ook de momenten waarop je vaak 1 op 1 met de kinderen bezig bent; vertrouwen speelt daarom een grote rol. Dit vertrouwen bevorderen wij door middel van praten met de kinderen over wat we doen en waarom.

We vinden het belangrijk hoeken te creëren waar matten of kussens liggen waarop kinderen met elkaar kunnen stoeien, kroelen, knuffelen. Peuters krijgen op een gegeven moment veel belangstelling voor hun lichaam en gaan daarmee experimenteren. Ze spelen graag het geliefde 'doktertje'. Wanneer een kind het spel als niet prettig ervaart is dat een duidelijke grens voor zichzelf en de ander, welke onmiddellijk gerespecteerd dient te worden. We vinden het enerzijds belangrijk afstand te bewaren en respect te tonen voor hun behoefte aan intimiteit, anderzijds vinden we het belangrijk zeer goed overzicht te houden op de situatie.

3.2.3 Zindelijkheid

Bij het zindelijk worden gaan we ook uit van het lichaamsbesef van het kind. Het kind wordt zindelijk wanneer het daar zelf aan toe is. Op het kinderdagverblijf raakt het kind geïnteresseerd in het toiletgebeuren, doordat ze andere kinderen naar de wc zien gaan. De voorbeeldfunctie van de andere kinderen speelt een grote rol. De pedagogisch medewerkster zal het kind prijzen en belonen voor elke stap die het zet op weg naar het zindelijk zijn. We gebruiken nooit dwang, dit helpt niet of werkt zelfs averechts.

3.2.4 Activiteiten

Bij het aanbieden van activiteiten gaan we uit van de belevingswereld van het kind. Liever nog laten we alles wat we met de kinderen ondernemen voortkomen uit de inbreng van het kind; het kind als inspiratiebron. Het kind is een individueel en sociaal wezen. Het heeft behoefte aan momenten van alleen zijn en aan momenten van samenzijn. Het kind mag zelf kiezen of het deel wil nemen aan groeps- of individueel spel. Op kinderdagverblijf Pimpeloentje bieden de pedagogisch medewerker veel activiteiten aan in kleine groepjes. Op deze manier krijgen de kinderen de aandacht die bij hen past en het is ook prettig (gevoel van veiligheid) in een klein groepje spelen.

De pedagogisch medewerker kan een kind wel aanmoedigen tot deelname en het daarbij ondersteunen.

We kiezen voor open kasten, zodat het kind zelf het speelgoed kan pakken en zo zelf kan bepalen waar het mee wil spelen of wat het wil gaan ondernemen. We creëren hoekjes, zodat het kind daadwerkelijk en ongestoord tot spelen komt. De pedagogisch medewerkers verdelen zich dan over de verschillende ruimten / activiteiten, zodat er overall voldoende begeleiding aanwezig is. Activiteiten worden regelmatig in themavorm aangeboden.

Vanaf 2 jaar wordt het aanbod van activiteiten verder uitgebreid, we bieden dan o.a. peutergym, muziek of dans aan. Door middel van allerlei uitdagende en energieke bewegingsspelletjes wordt er spelenderwijs voor gezorgd dat de peuters voldoende beweging krijgen!

Voor en vroegschoolse educatie met Peuterplein

Bij de 2-4 jarigen bieden we de VVE Methode Peuterplein aan. De meeste medewerkers zijn geschoold in deze methode. We starten dagelijks in een kring. Tijdens het kringmoment lezen we voor en krijgen kinderen alle ruimte om hun verhaal te vertellen. Ook bespreken we het dagritme en het programma van die dag door met de kinderen. Als hulp en herkenningmiddel worden er pictogrammen met het dagritme gebruikt (behalve bij de babygroepen)

De methode Peuterplein stimuleert de peuters in hun ontwikkeling op het gebied van taal, motoriek, voorbereidend rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en muziek. Peuters zijn enorm nieuwsgierig. Zeker in de leeftijd van 2 tot 4 jaar gaan ze de wereld om hen heen ontdekken. Peuterplein laat de kinderen spelenderwijs leren Door samen te zingen, bewegen, lezen, praten en werken helpen de pedagogisch medewerkers de peuters steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Peuterplein daagt de kinderen uit om zelf op zoek te gaan naar nieuwe spelvormen en activiteiten.

De activiteiten van Peuterplein worden geboden in 8 verschillende thema's. De onderwerpen van de thema's liggen dicht bij de belevingswereld van het kind met steeds een themaverhaal zoals bijvoorbeeld: lente, water, dieren. Tijdens de thema's worden verschillende activiteiten aangeboden waarbij steeds één ontwikkelingsgebied het belangrijkste bijvoorbeeld: rekenen of beweging.

We gebruiken materialen als prentenboeken, een schootboek echte materialen uit het dagelijkse leven en leuke een handpop, de nieuwsgierige kraai "*Raai*". Kraai woont in zijn boom in het dagverblijf. De boom kleurt mee in elk thema. Bij de boom is ook een groot nest voor de kinderen, een knusse en gezellige voorlees/vertel kring. De pedagogisch medewerkers brengen de kraai "*Raai*" tot leven en laat hen spelen met de kinderen, ze uitdagen en ze voorbereiden op de basisschool.

Middels alle thema's en activiteiten wordt gewerkt aan de vier kernwaarden.

Via ouderbrieven van Peuterplein worden ouders geïnformeerd over deze thema's en activiteiten.

3.2.5 Volgen en signaleren

Bij Pimpeloentje wordt via een observatielijst het ontwikkelingsverloop van kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar gevolgd. De observatielijst wordt door de mentor van een kind ingevuld en is gericht op de sociaal - emotionele ontwikkeling, de motoriek en de taal. Zo hebben we "elk kind in beeld".

Vanaf de 1e verjaardag van een kind wordt jaarlijks rondom de verjaardagsdatum de observatielijst ingevuld. Als dan blijkt dat een ontwikkelingsgebied even extra aandacht nodig heeft dan krijgt een kind daar in het spel een extra stimulans in aangeboden. Wanneer op 3 - jarige leeftijd na het invullen van de observatielijst blijkt dat een kind moeite heeft met een bepaald ontwikkelingsgebied, bijvoorbeeld de sociaal emotionele ontwikkeling en dan met name de speelwerkhouding (vertrouwen hebben in het eigen kunnen, aandachtig luisteren, betrokken houding tijdens spel etc.), dan maakt de mentor een handelingsplan voor dit kind.

In dit handelingsplan beschrijft zij welke activiteiten met dit kind gedaan worden om dit kind extra te ondersteunen/stimuleren.

Daarna vult zij de observatielijst nogmaals in als dit kind 3 jaar en 5 maanden is zodat zij de ontwikkeling van dit kind nog beter kan volgen.

Zo wordt zichtbaar hoe het kind reageert op de geboden ondersteuning en stimulering en wordt er gekeken of deze ondersteuning toereikend is. Zo nodig wordt het plan bijgesteld.

Als de mentor van een kind (van 3 jaar en ouder) twijfels heeft over de cognitieve ontwikkeling van een kind of wanneer een kind tot de VVE doelgroep behoort dan neemt zij spelenderwijs voorop vastgestelde vragen met de kinderen door. Aan de hand van de

antwoorden op deze vragen kan de mentor zich een beeld vormen van de cognitieve ontwikkeling van het kind. Ook hier geldt dat indien nodig een handelingsplan wordt opgesteld.

Steeds na het invullen van de observatielijst worden ouders uitgenodigd voor een 10 - minuten gesprek waarin de inhoud van de observatielijst met hen wordt doorgenomen. Ouders krijgen voorafgaand aan het gesprek een kopie van de gegevens.

Op alle basisscholen worden kinderen gevolgd in de ontwikkeling. Doordat ook in de leeftijd van 0-4 jaar het ontwikkelingsverloop van kinderen in beeld wordt gebracht kan de leerkracht van de basisschool zien of kinderen groeien in de ontwikkeling of dat ontwikkeling juist stagneert. Tevens vindt er op deze manier een goede afstemming in de geboden en de te bieden ondersteuning plaats waardoor het kind zo nodig een nog beter op het kind afgestemd ondersteuningstraject aangeboden kan krijgen. Dit noemen we een doorgaande ontwikkelingslijn.

Om deze doorgaande ontwikkelingslijn te waarborgen worden in de overdracht van kinderen die naar de basisschool gaan gegevens uit de observatielijsten verwerkt. Ouders mogen de overdracht inzien voordat deze naar de basisschool gestuurd wordt. Het overdrachtsformulier wordt enkel naar de basisschool gestuurd voorzien van een handtekening van de ouders.

Doelgroepkinderen worden warm overgedragen naar de basisschool. Dit betekent dat de pedagogisch medewerkers op de basisschool langs gaan om de overdracht mondeling toe te lichten. Hierbij kunnen medewerkers vertellen welke methode en manieren van aanpak er ingezet zijn en welk effect dit heeft gehad om zo de zorg voor het kind nog beter met de basisschool af te stemmen.

3.2.6. Omgaan met zorgsignalen

Wanneer de pedagogisch medewerker merkt dat een kind extra ondersteuning nodig heeft, meer opvalt dan andere kinderen of extra aandacht nodig heeft wordt dit altijd tijdens de haal- en brengmomenten met de ouders besproken. Indien de zorgen toenemen dan plannen de pedagogisch medewerkers een extra 10 minuten gesprek met de ouders.

Eens per 2 maanden vindt er een spreekuur plaats met de consultatiebureau-verpleegkundige van de GGD en de pedagogisch medewerkers.

Tijdens dit spreekuur dat plaats vindt op de locatie kunnen de medewerkers hun zorgen delen met de verpleegkundige. Er wordt dan bekeken of een kind extra hulp nodig heeft die Klik zelf niet kan bieden. Uiteraard kunnen de medewerkers buiten dit spreekuur ook een beroep doen op de deskundigheid van de consultatiebureauverpleegkundige indien nodig.

Ouders worden continu betrokken bij het proces en worden altijd tijdig geïnformeerd als er zorgen rondom hun kind met evt. derden besproken worden.

Ouders kunnen het kenbaar maken als zij willen dat hun kind anoniem besproken wordt.

3.3 Sociale Competentie

Deelnemen aan de samenleving

Klik wil, net als ouders en samenwerkingspartners, kinderen de vele aspecten van een positieve leefgemeenschap meegeven. We leven in een moderne, vaak hectische, prestatiegerichte samenleving. Een kind leert al snel dat zijn eigen welbevinden sterk afhankelijk kan zijn van de vriendschapsrelaties met andere kinderen en volwassenen om hem heen. Naar elkaar leren luisteren en aandacht hebben voor de ander is een vertrekpunt om kinderen en volwassenen bij elkaar te brengen. Je ontmoet elkaar thuis, bij Klik en wanneer je er op uit gaat.

Positieve bijdrage leveren aan de omgeving

Kinderen zijn nieuwsgierig en ontdekken in de kleinste hoekjes, de kleinste spinnetjes. Deze ontdekkingsdrang bij kinderen wil Klik vast houden door de natuurlijke leefomgeving een belangrijke plaats te bieden in het dagelijks aanbod. Voor de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen staat het onomstotelijk vast dat buiten zijn en buiten spelen een must is. Het contact met de natuur is voor heel wat kinderen niet meer vanzelfsprekend. Door al op jonge leeftijd de waarde van de natuur te kennen, zal een kind ook gemakkelijker leren een positieve bijdrage te leveren aan de omgeving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek om samen te leven'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken.

De sociale ontwikkeling van kinderen is een belangrijk onderdeel van het groeien naar volwassen zijn. Daar helpen wij kinderen graag bij. Ieder mens komt in contact met anderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen in deze contacten en leren omgaan met diverse situaties, hoe moeilijk dit soms ook is. Kenmerkend voor kinderen is dat zij in toenemende mate zelfstandig deelnemen aan hun omgeving.

Binnen Klik leren we kinderen deel te zijn van een groep. We leren ze samen delen/spelen/ervaren/werken/ruzie maken, opkomen voor zichzelf, aangeven wat prettig is en wat niet. We leren ze kiezen, zelfredzaam te zijn, om te gaan met belonen en corrigeren.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.3.1 Feestdagen

Er worden regelmatig feesten gevierd op het kinderdagverblijf. Samen feest vieren schept een band en is goed voor de sociale ontwikkeling.

We proberen steeds een andere invulling te geven aan jaarlijks terugkerende feestdagen zoals Sinterklaas, Kerstmis en Carnaval.

Bijzondere feestdagen voor een kind zijn de verjaardag en het afscheid van het kinderdagverblijf. Hier maken we een bijzondere dag van. Elk kind krijgt een instrumentje en op feeststoel in een kring gezeten wordt de jarige toegezongen. De jarige kan een traktatie uitdelen, maar dat hoeft natuurlijk niet, want het gaat tenslotte om het feest. Het feestritueel heeft een steeds terugkerend patroon en is daarom voor ieder kind een vertrouwd gebeuren.

3.3.2 Samen zijn, samen spelen

Doordat kinderen met elkaar in een groep opgroeien is er veel aandacht voor samen dingen doen; samen feestvieren, samen eten en drinken, samen spelen, samen opruimen etc. In de groep wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten voor en rekening gehouden met ieder kind, zonder dat de andere kinderen daardoor in de verdrukking komen.

Kinderen leren dan ook al vroeg, in zekere mate spelenderwijs, rekening te houden met elkaar. We zien dat er relaties tussen kinderen ontstaan, waar ze veel plezier en houvast aan beleven. Uitgangspunten bij het opstellen van bepaalde groepsregels zijn: sociaal samenzijn, bescherming van het kind, elkaar helpen, elkaar geen pijn doen, elkaar troosten, rekening houden met elkaar.

Dit doen we door leren deel te zijn van een groep:

- samen delen
- samen spelen
- samen ervaren
- samen werken
- opkomen voor jezelf
- aangeven wat prettig is en wat niet
- leren ruzie maken
- leren kiezen
- leren zelfredzaam te zijn
- belonen en corrigeren

3.3.3 Culturele verschillen en identiteit

Kinderen komen uit verschillende gezinnen. Hierdoor hebben ze thuis andere gewoontes, taal, waarden en normen aangeleerd. Hier is respect voor. Alle kinderen zijn welkom. Dit zie je aan de ruimte, vieringen en bejegening van kinderen en ouders. Ook is er aandacht voor;

- de rol van taalverschillen
- het verschil in waarden en normen
- het gesprek open te houden tussen ouders en pedagogisch medewerker.

3.3.4 Natuurlijk buitenspelen

Blaadjes die ritselen in de wind, gras dat kriebelt onder je voeten of zand dat tussen je vingers doorglijdt. Ook de pedagogisch medewerkers zien hoe dit kinderen stimuleert te kijken, voelen en proeven, tijdens het buitenspelen met de groep. Als het weer het maar even toelaat, gaan de kinderen van de kinderopvang lekker buiten spelen. Omdat het gezond is, goed voor de ontwikkeling van de grove motoriek en sociale vaardigheden, maar ook omdat buiten spelen de zintuigen op een andere manier stimuleert dan binnen. Je ziet dat kinderen voortdurend indrukken opdoen om te leren en te ontwikkelen.

Spelen is ontdekken. Daarom is onze buitenruimte op natuurlijke wijze ingericht. Met elementen als zand, heuvels, houten palen en keien. Deze uitdagende omgeving prikkelt de kinderen om op ontdekkingstocht te gaan en hun fantasie te gebruiken. Keien functioneren als zitplek of transformeren tot meteoriet in een spannend fantasiespel, aan de houten palen kun je prima een touw binden om touwtje te springen; noem maar op. Kinderen bedenken zelf allerlei gebruiksmogelijkheden voor deze materialen!

We willen kinderen graag kennis laten maken met de rijkdom van de natuur. Respect krijgen voor alle natuur om hen heen.

3.4 Overdracht van normen en waarden

Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

Ontwikkelen van verantwoordelijkheidsgevoel vindt Klik belangrijk. Vanuit een veilige leefomgeving, met stimulerend aanbod, maken kinderen steeds vaker en meer keuzes. Ze leren om op te komen voor zichzelf en krijgen daarin stap voor stap de mogelijkheid om verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor de andere kinderen binnen de groep te ontdekken. Zo leren kinderen vanzelf aan hoe ze een verantwoordelijke rol kunnen innemen binnen de samenleving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek waar kinderen in contact komen met anderen'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken (zie ook vorige paragraaf).

In de omgang met kinderen binnen de kinderopvang zijn we voortdurend bezig met het overbrengen van de competenties die te maken hebben met *waarden en normen*. Met waarden bedoelen we dingen die we in de omgang met de kinderen belangrijk vinden. De norm is de gedragsregel die uit die waarde voortkomt.

Bij Klik nemen we deze kernwaarde serieus. We besteden aandacht aan 'voorbeeldgedrag', 'groepsregels', 'het oplossen van conflicten' en aan 'culturele verschillen en identiteit'.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.4.1 Respect

Bij Klik Kinderopvang kunnen kinderen zichzelf zijn. In onze kindercentra leren kinderen onder professionele begeleiding spelenderwijs zichzelf en de wereld om hen heen te ontdekken. Samenspelen met andere kinderen en volwassenen maakt hen spelenderwijs vertrouwd met de spelregels van samenleven. Wij benaderen het kind met respect. Respect voor:

- zijn behoeften op het gebied van verzorging, aandacht en genegenheid
- zijn ontwikkelingsdrang
- zijn wil om te leren en te ontdekken
- zijn mogelijkheden te leren verkennen om eigen verantwoordelijkheid te dragen en zelfredzaam te worden
- zijn wens om zich prettig en veilig bij ons te voelen

Kortom, aandacht voor ieder kind als individu, met zijn eigen karakter en wil, met de leuke eigenaardigheden en bijzonderheden. Kinderen komen het best tot ontwikkeling als ze zich veilig en op hun gemak voelen. Onze pedagogisch medewerkers zorgen voor het welbevinden van kinderen en begeleiden hen bij het spelend leren en ontdekken van de wereld. Ze hebben daar letterlijk en figuurlijk de ruimte voor nodig.

3.4.2 Voorbeeldgedrag

Wij vinden respect, betrokkenheid en begrip voor elkaar, belangrijke waarden. Voorbeeld zien doet volgen. Daarom is het belangrijk dat we ons als volwassenen ervan bewust zijn wat we doen, wat we zeggen en hoe we ons gedragen in bijzijn van het kind. Er zijn altijd meerdere pedagogisch medewerksters die deel uitmaken van een team. Dit betekent dat er altijd een sociale controle is tussen de pedagogisch medewerkers onderling. Kinderen zijn gevoelig en pakken verbale en non-verbale communicatie snel op. We leren het kind met respect om te gaan met materialen van hen zelf en dat van een ander. Hierbij kun je denken aan afspraken dat er niet gegooid mag worden met speelmateriaal en dat je met een pop niet mag voetballen. Er wordt aan de kinderen uitgelegd waarom dat niet mag samen kijken we naar wat je wel met het materiaal kan doen.

3.4.3 Grenzen

We stellen grenzen in initiatieven van het kind wanneer:

- een activiteit gevaarlijk is voor het kind
 - het een activiteit is waarbij meer hulp van een pedagogisch medewerker nodig is dan er op dat moment geboden kan worden
- het kind zichzelf niet onder controle heeft
- de activiteit van het kind de bezigheden van een ander kind onmogelijk maakt

Duidelijkheid is van groot belang. Om het ongewenste gedrag te stoppen, is het belangrijk om op één lijn te zitten en consequent te handelen. Gedrag van een kind kan storend of gevaarlijk zijn voor de ander of voor het kind zelf. Het kan zijn dat het ene kind iets wel aankan terwijl dit niet voor een ander kind geldt. Elk kind is anders, dit is ook afhankelijk van de leeftijd en de ontwikkeling van het kind. We respecteren de wil van het kind, maar dit betekent niet dat we er (direct) gehoor aan geven. Wanneer we gedrag of een activiteit moeten stoppen doen we dat zoveel mogelijk door de situatie uit te leggen.

3.4.4 Belonen en corrigeren

Het is voor een kind belangrijk om te weten wat de grenzen zijn. Door het vriendelijk, duidelijk en consequent optreden van de pedagogisch medewerker leert het kind wat wel en niet kan.

De pedagogisch medewerkers benaderen het kind op een positieve manier en prijzen het gewenste gedrag. We spreken liever van corrigeren dan van straffen. Corrigeren kan op verschillende manieren gebeuren. Een methode die succes heeft is het afleiden van het kind. Het kind wordt een aantal keren gewaarschuwd, persoonlijk en rustig toegesproken. De pedagogisch medewerker keurt gedrag af wanneer het belang van andere kinderen in het gedrag komt. Daarbij wordt het *gedrag* van het kind afgekeurd, niet het kind!

Pedagogisch medewerkers zijn terughoudend bij het ingrijpen in een conflict tussen groepsgeenootjes zolang kinderen elkaar geen pijn doen of er onveilige situaties (kunnen) ontstaan. Heel vaak lost een conflict tussen kinderen zich juist snel op omdat er geen volwassene bij betrokken is. Lukt het de kinderen niet om de ruzie te beslechten, dan zal de pedagogisch medewerker een handje helpen. Dit kan door afspraken te maken met het kind als het bijvoorbeeld een krachtmeting betreft rond het gebruik van een stuk speelgoed: "eerst mag hij/zij op de skelter en dan mag jij".

De pedagogisch medewerker houdt rekening met de karaktersverschillen van de kinderen. Een minder weerbaar kind zal aangemoedigd worden en een nadrukkelijk aanwezig kind wordt afgeremd. Zo zal ook eerst het kind wat verdriet heeft getroost worden, voordat we het voorval met de betrokken kinderen bespreken.

Soms helpen waarschuwingen niet, blijft een kind ongevoelig voor opmerkingen of afspraken met de pedagogisch medewerker en gaat hij door met het ongewenste gedrag. Om het kind tot bezinning te brengen wordt gebruik gemaakt van een bekend middel; even alleen een activiteit aan tafel doen. Het kind wordt hierdoor even buiten het groepsgebeuren geplaatst, echter wel in de groep. Over het algemeen is dit een goede methode voor het kind om snel tot zichzelf te komen en weer over te gaan tot de orde van de dag. Uiteraard wordt elke aanpak afgestemd op de behoefte van het kind.

